

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

17 נוב 2022
33794-09-22

פס"ד בעניין חיוב המבקש במחצית הוצאות בית הספר הפרטי בו מתחנך
בנם המשותף של הצדדים

סגן נשיא השופט שאול שוחט

מבקש אלמוני
ע"י עו"ד רן רייכמן

- נגד -

משיבה פלונית
ע"י עו"ד חיים כהן
עו"ד הילה טל

פסק דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב (כב' השופט יהורם שקד, בתלה"מ 20-06-22760), מיום 9.7.2020, שעניינה חיוב המבקש במחצית הוצאות בית הספר הפרטי בו מתחנך בנם המשותף של הצדדים.

העובדות הצריכות לעניין

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

המבקש והמשיבה בני זוג לשעבר שנשאו בשנת 2014. מנישואיהם נולד בנם בשנת 2015 (להלן: הקטין). בשנת 2021 התגרשו.

מאז שנת 2020 מנהלים הצדדים הליכים משפטיים, אחד מהם הוא תביעה אותה הגישה המשיבה נגד המבקש לתשלום מזונות הקטין (בתלה"מ 20-06-22760). בגדרי אותו הליך הגישה המשיבה גם בקשה לפסיקת מזונות זמניים.

ביום 9.7.2020 ניתנה החלטת ביהמ"ש קמא בבקשה למזונות זמניים. ביהמ"ש קמא ציין באותה החלטה כי המשיבה עתרה בה, בין השאר לחיוב המבקש "במחצית מהוצאות הגן שעלותו 4,600 ₪" ובסופו של דבר פסק בהחלטתו כי המבקש ישלם לאם כהשתתפות במזונות הקטין סך של 1,500 ₪ למזונות, סך של 4,000 ₪ בגין מדור הקטין "וכן במחצית מהוצאות הגן / צהרון של הקטין".

ביום 7.4.2022 הגיש המבקש לביהמ"ש קמא "בקשה לביטול הרכיב שנקבע בהחלטת ביהמ"ש הנכבד מיום 9.7.20 המחייב את המבקש במחצית הוצאות החינוך של הקטין".

המבקש ציין בבקשתו שביהמ"ש קמא בהחלטתו למזונות זמניים קבע אמנם כי עליו לשאת במחצית מהוצאות הגן/צהרון של הקטין. הקטין היה אותה העת בגן פרטי שעלותו גבוהה (4,600 ₪ לחודש). המבקש טען כי משהגיע לגיל 6 והחל בחודש ספטמבר 2021 ללמוד בכיתה א' בבית ספר, רשמה המשיבה את הקטין לבית ספר פרטי המיועד לאלפיון העליון, שעלות החינוך החודשית בו היא כ-5,000 ₪ לחודש, ופועלת בהליכי גבייה לשם גביית מחצית מהוצאות אלו ממנו. המבקש טען כי מדובר בחיוב שלא הושת עליו במסגרת ההחלטה מיום 9.7.20, משזו התייחסה להוצאות גן/צהרון ולא להוצאות בית ספר; אף לאחר מתן ההחלטה מיום 9.7.20 מי שמימן בפועל את הוצאות הגן הפרטי לקטין היה אביה של המשיבה ולא המבקש; וכי אין ביכולתו הכלכלית לשאת בעלות מחצית בית ספר פרטי לקטין.

המשיבה השיבה לבקשת המבקש וטענה כי המבקש אינו ממלא אחר החלטות בית המשפט ולא שילם מזונותיו של הקטין כבר פרק זמן ממושך, לרבות מחצית משכר הלימוד, וחובו תפח למעל 120,000 ₪. המשיבה טענה כי מדובר בקטין בעל צרכים מיוחדים הנדרש ליתר תשומת לב ולתנאים תומכים וכי הוא למעשה מתחנך באותו מוסד החינוכי כבר 5 שנים. לטענתה, שהות הקטין בבית הספר הפרטי מיטיבה לא רק עם הקטין משהלימודים שם מתקיימים עד שעות אחה"צ והדבר חוסך לצדדים כ-1500 ₪ לחודש בגין צהרון. לטענת המשיבה, המבקש מציג מצג שווא באשר ליכולתו הכלכלית וכי הוא חי ברמת חיים גבוהה ביותר.

בית המשפט קמא ביקש תשובת המבקש לתגובת המשיבה וזו הוגשה ביום 10.5.2022.

ביום 11.5.2022 קבע ביהמ"ש קמא כי יידרש לבקשת המבקש בדיון הקרוב הקבוע לפניו.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

ביום 15.6.2022 התקיים לפני ביהמ"ש קמא דיון במסגרתו נדרש בין השאר לבקשת המבקש. בתום הדיון ובמעמד הצדדים נתן ביהמ"ש קמא החלטה הדוחה את בקשת המבקש בנימוקים הבאים:

"בשלב זה לא מצאתי לשנות מהחלטתי ואנמק. ראשון וראשית, אנחנו נמצאים במהלך בירור התובענה. בא כוחו של האב רוצה לחקור את האם במועד אחר ואאפשר לו זאת. דבר נוסף, אומנם בקשה זמנית היא זמנית וניתן להידרש לה כאשר העובדות משתנות, ואולם על פניו מדובר בבקשה לבטל את חיובו של האב בחיוב שנקבע לכאורה, ואני אומר לכאורה, בהחלטה זמנית מיום 9.7.2020, עת חייבתי את האב לשלם מחצית מהוצאות הגן/צהרון של הקטין. בהתאם לדברי האם שנאמרו כעת בפניי, הסכומים נכון למועד ההחלטה עמדו בין 4,600 ל-4,800 ש"ח וכעת הסכום הוא 5,200 ש"ח. מדובר בתוספת של כמה מאות שקלים. לא מצאתי איזושהי סיבה בשלב זה להיעתר לבקשת האב כאשר המשמעות שלה היא אחת, הטלת מלוא החיוב על האם. לאחר שהאם תישמע בפניי ולאחר שאעריך את יכולותיהם הכלכליות של הצדדים, כמו גם את צרכיו של הקטין, כמובן שיינתן פסק דין גם בעניין הזה. פסק הדין, כמובן, אינו רק נושא פני עתיד אלא גם מתייחס לאירועים שקרו ממועד הגשת התביעה ואילך. לפיכך, בשלב זה בקשה זו מוצתה."

המבקש לא השלים עם ההחלטה ומכאן בקשת רשות הערעור שלפניי. לטענת המבקש, נקודת המוצא של ביהמ"ש קמא לפיה "מדובר בתוספת של כמה מאות שקלים" מהחיוב שהושת על המבקש במסגרת ההחלטה למזונות זמניים, שגויה. שכן, מלכתחילה לא יכול היה לעמוד גם בהוצאות הגן הפרטי ואף לא נשא בהם בפועל אלא אביה של המשיבה הוא שמימן אותן. לכן אין ביכולתו לשאת גם באותה תוספת של "כמה מאות שקלים". לטענת המבקש, כתוצאה מאי יכולתו פתחה המשיבה בהליכי הוצאה לפועל נגדו וכיום הוא נאלץ להתמודד עם עיקולים וצו מאסר שהוצא לו בגין אי תשלום הוצאות בית הספר, ולכן לא ניתן להמתין עד פסה"ד הסופי בהליך. המשיבה היא שהחליטה, על דעת עצמה ובלי לשתף אותו, לרשום את הקטין לבית ספר פרטי השייך לאלפיון העליון, בעוד שהקטין יכול ללמוד במסגרת בית ספרית רגילה החווה תחת חוק חינוך חובה חינוכי. צהרון בבית ספר שאינו פרטי עלותו כ-800 ₪ לחודש בלבד. ומכאן שמדובר בפער של כ-4,400 ₪ לחודש. העובדה כי הקטין התחנך בגן פרטי, השייך לאותו מוסד חינוכי המפעיל גם את בית הספר הפרטי, אינה מחייבת כי הקטין ימשיך ללמוד בבית הספר הפרטי ובעניין זה הסכמתו של המבקש מעולם לא התבקשה ומעולם לא נתנה, ביהמ"ש קמא לא אישר את הרישום – ועל ביהמ"ש קמא היה שלא להשית עליו את החיוב העודף.

לבקשת רשות הערעור התבקשה תשובת המשיבה וזו הוגשה ביום 16.11.2022.

המשיבה טוענת בתשובתה כי בקשת רשות הערעור לוקה בשיהוי קיצוני משהמבקש מלין למעשה על החלטת ביהמ"ש קמא מיום 9.7.20 שפסקה מזונות זמניים. לטענת המשיבה אין להידרש לבקשת המבקש בשלב זה בו הסתיימו למעשה הליכי ההוכחות והצדדים מצויים בשלב הסיכומים בביהמ"ש קמא, שכן מטרת הבקשה היא ניסיון לערב את ביהמ"ש המחוזי בפסה"ד הסופי שצפוי להינתן על-ידי ביהמ"ש קמא ו"קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט". לגישתה לא מתקיימת הצדקה לנהל דיון כולל בשתי ערכאות בעניין שלא קבע סופית את זכויות וחובות בעלי הדין. המשיבה טוענת כי עד כה המבקש לא עמד

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

בתשלומי המזונות ולחובתו הצטבר כבר חוב של מאות אלפי שקלים. לטענת המשיבה, הגם שביהמ"ש קמא בהחלטתו מיום 9.7.20 התייחס להוצאות "גן/ צהרון" יש לראות את ההחלטה כמתייחסת להוצאות החינוך בכללותן. משהקטין היה בגן פרטי (ולא גן עירייה) בהסכמתו ובידיעתו של המבקש – יש לראות בכך גם הסכמה מצד המבקש להמשיך באותו מסלול חינוכי פרטי בתקופת בית הספר, וזאת גם בשל מצבו הרגשי של הקטין. המשיבה טוענת כי בשנת 2019 העביר מעסיקו של המבקש תשלומים למבקש בין היתר באמצעות המחאות לטובת הגן של הקטין ואלו כיום משהמבקש לא נושא בתשלום מזונות וחינוך הקטין, הנטל נופל עליה בלבד. לטענת המשיבה, אביה סייע בתשלומי הוצאות החינוך לקטין באופן זמני. המשיבה חוזרת על טענותיה לפיהן המבקש חי ברמת חיים גבוהה ובעל כושר השתכרות גבוה. לטענתה, גרסת המבקש לפיה שכרו עומד על סך של 5,000 ₪ בלבד שקרית ונסמכת על תלושים פיקטיביים שמוציא לו אביו באמצעות עסק שבבעלותו.

דיון והכרעה

לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובתשובה לה על נספחיהן שוכנעתי שיש מקום לתת רשות ערעור, לדון בבקשה כבערעור ולקבל הערעור באופן חלקי שיפורט להלן, וזאת מכח סמכותי על פי תקנה 149(2)(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018.

ההלכה הכללית לפיה עסקין בהחלטה למזונות זמניים, בה ממעטת ערכאת הערעור להתערב, לא נעלמה מעיניי. זו אכן ההלכה ועם זאת, פסיקתה של הערכאה הדיונית בנושא מזונות זמניים אינה חסינה לחלוטין מפני התערבות ערעורית, אלא כל מקרה ומקרה נבחן לאור נסיבותיו. במקרה חריג ויוצא דופן, ערכאת הערעור תתערב בפסיקת מזונות זמניים בהתאם לשיקול דעתה. יפים לענייננו הדברים שנאמרו ע"י השופט הנדל בבע"מ 1078/11 פלוני נ' פלוני [פורסם בנבו] (ניתן ביום 27.4.11):

"כאמור, הכלל הוא אי התערבות אך אין לומר שהחלטה בנושא מזונות זמניים חסינה מביקורת ערעורית. בעשיית מלאכתה, על ערכאת הערעור לבחון את קביעותיו של בית המשפט לענייני משפחה גם מבעד לחסר ואי הוודאות בתשתית העובדתית המאפיינים את השלב של דיון במזונות זמניים. אף 'עזרה ראשונה' בדמות מזונות זמניים יש להעניק בסבירות ובמידתיות. כאן בחינת התוצאה הכוללת מובילה למסקנה כי שיעור המזונות הזמניים כפי שנקבע חורג באופן ברור מהאיזון הדרוש בשלב זה" (פסקה 5 לפסק הדין).

סבורני כי המקרה דנן נופל בגדר אותם מקרים חריגים.

אין חולק כי חיוב הורה בהוצאות בית ספר פרטי לקטין, הוצאות העולות כדי סך של אלפי שקלים בחודש, בשעה שעל פני הדברים לא ניתנה הסכמתו של אותו הורה לרישום הקטין לאותה מסגרת פרטית ובשעה שאין בנמצא החלטה שיפוטית לפיה טובת הקטין הספציפי היא להתחנך דווקא באותה מסגרת פרטית (להבדיל מהמסגרת הציבורית), יש בה מן החריג.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מדובר אמנם בהחלטה זמנית כשביהמ"ש קמא אף ציין כי פסה"ד שיינתן בסוף ההליך יתייחס גם לרכיב זה - ולרוב הייתי מסתפק בטעם זה כדי שלא להיעתר לבקשת רשות הערעור. ברם, מקרה זה מצדיק סטייה מן הכלל לאור טענת המבקש כי המשיבה פועלת בפועל לגביית הוצאות בית הספר הפרטי, הרכיב בגינו הוא מלין בבקשת רשות הערעור שלפניי, בלשכת ההוצאה לפועל וכי הוצא נגדו צו מאסר בשל אי תשלום הוצאות בית הספר (סעיף 14 ה' לבר"ע). טענה זו לא הוכחה ע"י המשיבה בתשובתה. אני סבור כי יש בטעם זה, בהצטרף לטעמים הנוספים עליהם אעמוד להלן, כדי להצדיק מתן רשות ערעור על ההחלטה, שכן המתנה עד להכרעת ביהמ"ש קמא בפסה"ד שיינתן מעמידה בסכנה את חירותו של המבקש.

כעולה מבקשת רשות הערעור, בפי המבקש 3 טענות עיקריות: מדובר בחיוב שלא הושת עליו במסגרת ההחלטה מיום 9.7.2020 שכן זו התייחסה ל"מחצית מהוצאות הגן/צהרון של הקטין" והקטין כעת במסגרת של בית ספר ויכול להתחנך גם במסגרת ציבורית ולא פרטית; בפועל מי שמימן את הוצאות הגן הפרטי לקטין היה אביה של המשיבה; משכורתו הנאמדת בסך של כ-5,000 ₪ לחודש אינה מספיקה לצורך מימון רכיב זה.

אין מדובר בטענות חדשות שכן הן נטענו גם לפני ביהמ"ש קמא במסגרת הבקשה אותה הגיש המבקש, אף במסגרת הדיון שהתקיים בבקשה (הטענה הראשונה בעמ' 251 ש' 22-27 לפרוט'; השנייה בעמ' 252 ש' 20-25 לפרוט' והשלישית בעמ' 255 ש' 13-17 לפרוט').

ביהמ"ש קמא בהחלטתו מושא הבר"ע לא הכריע פוזיטיבית באף אחת מהטענות הללו.

בירור הטענות מגלם בחובו את הצורך בהכרעה במחלוקות עובדתיות שלא ראוי שבימ"ש זה יכריע בהן לראשונה, על יסוד מסד עובדתי חסר שהובא בפניו במסגרת הבקשה והתשובה, שעה שביהמ"ש קמא צפוי להכריע בהן בקרוב במסגרת פסק-דינו.

כפי שצינתי לעיל, קיים גם קושי להמתין עד שהמחלוקות יתבררו במסגרת פסה"ד שיינתן ע"י ביהמ"ש קמא, שעה שבינתיים חירותו של המבקש עלולה להישלל ממנו בגלל צו מאסר שהוצא בגין אי תשלום רכיב הוצאות חריג (בית ספר פרטי לקטין), שנוי במחלוקת, שלפחות מבחינה לשונית אינו עולה בקנה אחד עם החיוב שהושת על המבקש במסגרת ההחלטה למזונות זמניים.

בנסיבות אלו, כמו גם בשים לב לכך שהמבקש ממילא חב למשיבה סכומים לא מבוטלים בגין מזונות הקטין שלא עלה בידה לגבות (ומכאן שלא נראה שהחלטתי זו צפויה להשליך כלל על טובת הקטין) אני מחליט לקבל באופן חלקי את הערעור כך שעד למתן פסק-דין ע"י ביהמ"ש קמא בתביעת המזונות, המשיב ישא בגין הוצאות החינוך של הקטין לשנת הלימודים הנוכחית, מחודש ספטמבר 2022 ואילך בסך

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

של 600 ₪ לחודש בלבד. דינה של ההחלטה כדין החלטה זמנית למזונות. לאחר שבית המשפט קמא ייתן את פסק-דינו תוכל להתבצע התחשבנות בהוצל"פ בין הסכום שהמבקש שילם בפועל לבין הסכום בו יחויב לפי פסה"ד.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, הערעור מתקבל באופן חלקי כמפורט לעיל.
משהערעור התקבל באופן חלקי איני עושה צו להוצאות וכל צד ישא בהוצאותיו.

העירבון, על פירותיו, יושב למבקש באמצעות בא כוחו.

מתיר פרסום פסק-הדין במתכונת בה נחתם, בהיעדר שמות הצדדים ופרטים מזהים אחרים.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ג, 19 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא